

HORNAR

Organul de specialitate al Uniunii Regnicolare a Măestrilor Hornari din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș
Az Erdélyi, Bánáti, Körösvölgyi és Máramarosvidéki Kéményseprőmesterek Országos Egyesületének Szaklapja
Fachblatt des Landesvereines der Rauchfangkehrermeister Siebenbürgens, des Banates, der Krischana u. Maramuresch

Redacția - Szerkesztőség - Redaktion:
CLUJ,
Calea Reg. Ferdinand 117.

Redactor responsabil — Felelős szerkesztő — Verantwortlicher Redakteur:
IOSIF POP

Editor-Proprietar: Uniunea Regnicolară
Laptulajdonos: Az országos egyesület
Blatt-Eigentümer: Landes-Verein

Stările noastre de poliție de incendiu

(Partea II-a și sfârșit.)

Nu pot trece cu vederea, ca să nu arăt câteva momente întru cadrele acestui articol, cari ating materialicește nu numai pe câțiva colegi ai noștri, ba chiar atacă întru rădăcinile lui și art. de lege XVII din 1884 întru intențiunile sale, atunci, când atacă dispozițiunile ministerului maghiar de industrie și comerț sub No. 54018-1884 pentru explicarea acestei legi.

Acest ordin are textul următor: „In circumscripția de muncă a hornarilor aparțin și edificilele autorităților civile și militare și prin urmare supravegherea hornarului autorizat se extinde și asupra edificiilor publice.“ Aici s'a exprimat deci în modul cel mai clar, că măestrului hornar s'au ivit în ocolul sau circumscripția sa anumite drepturi, și aceste drepturi nu și-au vindicat hornarii înșiși, ci li-s'au asigurat în urma împrejurărilor date de suprema autoritate industrială.

Aceste drepturi asigurate le-am beneficiat neconturbat în decursul de 34 de ani, dar influența avantațioasă a acestei ordonanțe a fost simțită și de

Tüzrendészeti állapotaink

(II-ik befejező rész)

Nem hallgathatom el, hogy e cikk keretében be ne mutassak egy pár oly mozzanatot, melyek iparunk gyakorlásában nemcsak egyes kartársainkat sértik anyagilag, de az 1884. évi XVII. tc. intencióit is gyökerében támadják meg akkor; midőn e törvény magyarozatául annak idején a Földmivelés-, Ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minisztérium által 54018—1884. szám alatt kibocsájtott rendelkezést megtámadja.

E rendelet a következő: „A kéményseprő munkakerületbe a polgári és katonai hatóságok épületei is beletartoznak s ennél fogva az illető kerületre jogosított kéményseprő felügyelete, valamint ebből eredő jogai a középületekre is kiterjednek“. Itt tehát a legérthetőbben lett kifejezve az, hogy a kéményseprőmesternek a járásában vagy kerületében bizonyos *jogai* keletkeztek s e jogokat maguknak a kéményseprők nem önként vindikálták, hanem azokat a legfőbb Iparhatóság az adott körülményekből kifolyólag részükre *biztosította*.

E biztosított jogokat 34 éven át zavartalanul élveztük, de él-

Unsere feuer- polizeilichen Umstände

(II. Teil und Schluss)

Ich kann nicht umhin, im Rahmen dieses Artikels auf einige solche Momente hinzuweisen, die nicht nur einzelne unserer Kollegen in der Ausübung der Industrie materiell verletzen, sondern auch die Intentionen des XVII: 1884 tief angreifen, indem die vom ungarischen Industrie- und Handelsminist. unter No. 54018-1884 erlassene und obiges Gesetz explizierende Verordnung angegriffen wird.

Diese Verordnung lautet: „Den Arbeitsbezirken der Rauchfangkehrer gehören auch die Gebäude der Zivil- und Militärbehörden an, demnach dehnt sich die Aufsicht, sowie die aus diesem Rechte entsprossenen übrigen Rechte des im betreffenden Bezirke berechtigten Rauchfangkehrers auch über die öffentlichen Gebäude aus.“ Hier ist es also klar zum Ausdruck gebracht worden, dass dem Rauchfangkehrermeister in seinem Bezirke oder Kreise gewisse Rechte entstanden sind und dass sich die Rauchfangkehrer diese Rechte nicht eigenwillig angeeignet haben, sondern sie die höchste

interesul public, dar sunt mii de cazuri, când măestru hornar — deși fără voia sa — a trebuit să intervină în interes public, fiind forțat de împrejurările ivite.

Legea și ordonanțele în legătură cu legea, sunt și azi în vigoare, sunt iurevalide, fiind asigurate de preluarea imperiului, — numai niște concepții greșite din vechiul Regat nu i-se supun și pornind din aceasta concepție greșită, crede de a putea mișca părțile ardeleni și bănățene spre est, atunci când se dorește a curăți coșurile edificiilor militare cu militari, ale edificiilor de justiție cu penitencieri și ale clădirilor CFR cu cheferiști.

Aceste dispoziții necorecte și dăunătoare se dovedesc de plângerile și reclamațiunile, ce au sosit la reuniunea noastră.

Aceste sunt simptome, cari nu se pot trece cu vederea, și colegii au să se folosească de drepturile asigurate prin cuvântul legii, să facă reclamațiuni scrise către autoritatea industrială I-a instanță, și întrucât plângerile lor nu se vor revindeca în decursul de 15 zile, vor avea d-nii inspectorii județeni de a lua cauza în mână, sau eventual în caz de nereușită de a face referat către centru cu indicarea numărului de intrare al actelor, fiindcă reuniunea și-a asumat obligația de a apăra interesele periclitate ale membrilor săi.

Nu cred să avem nevoie de acest procedeu, și dacă colegii primejduiți se vor prezenta cu reclamația lor însoțită de inspectorii județeni înaintea prefectului județului, vor găsi de sigur remediu pentru plângerile lor.

Am firma convingere, că așa o să se întâmple, fiind d-nii

vezte ennek a rendeletnek jó-tékony hatását a közérdek is, de mert ezekre tehető a száma azon eseteknek, amidőn a kéményseprőmester bár akarátán kívül, de a közérdeknek megfelelően, a felvetődött esetek folytán közbe kellett lépjen s az eshető tűzveszedelmet elhárították.

A törvény, valamint az ezzel kapcsolatos rendeletek ma is élnek; jogerősek, ezt biztosította az impérium átvétele, — csak némely ugynevezett regáti téves, makacs felfogás, nem szívesen hódol be neki s e helytelen felfogásból kiindulva, Románia erdélyi és bánáti részzeit keletre véli eltolatni akkor, midőn a katonai épületeket katonákkal, az igazságügyi épületeket rabokkal, az államvasuti épületeket, illetve azok kéményeit pedig vasuti személyzettel óhajtaná takaríttatni.

Ezeket a ferde, de egyben sérelmes intézkedéseket igazolják azok a sérelmes, panaszos jelentések, melyek egyesületünkhöz beérkeztek.

Oly tünetek ezek, melyek fölött elsiklani nem szabad és a kartársak éljenek a törvényben biztosított jogukkal, tegyenek írásbeli panaszt az I. foku iparhatóságához s amennyiben sérelmeik 15 nap alatt orvoslást nem találnak, a megyei felügyelő urak vegyék kezükbe az ügyet, esetleg ők terjesszék eredménytelenség után a központhoz, hivatkozva a beadási számokra, mert az egyesület kötelességül tekintette tagjainak veszélyeztetett érdekeit megvédeni.

Nem igen hiszem, hogy erre szükség lesz, — de mert ha a sérelmes kartársak a megyei felügyelővel a vármegyei prefektusnál megjelennek, pana-

Gewerbebehörde aus gewissen Umständen zugesichert hat.

Diese zugesicherten Rechte haben wir 34 Jahre lang ungestört genossen, aber den wohlthätigen Einfluss dieser Verordnung genoss auch das Gemeininteresse, da es aber tausende von Fällen gab, wo der Rauchfangkehrermeister — wenn auch wider seinen Willen — jedoch dem Gemeininteresse entsprechend, dazwischentreten musste.

Das Gesetz und in Verbindung mit diesem die Verordnungen, sind heute noch in Geltung, sind noch immer jurevalid, dies hat die Übernahme des Imperiums gesichert, nur hie und da, sogenannte verfehlte und störrige Auffassungen aus dem alten Königreiche wollen nicht gerne huldigen und diese fehlerhafte Auffassung vermeint die siebenbürgischen und banater Teile Rumäniens ostwärts verschieben zu können, indem man die Rauchfänge der Militärgebäude mit Soldaten, die der Justizgebäude mit Sträflingen und die der Eisenbahngebäude mit Eisenbahnangestellten reinigen lassen will.

Diese schiefen aber gleichzeitig verletzenden Massnahmen werden von den Beschwerden bewiesen, die unserem Vereine eingesandt werden.

Dieses sind Symptome, von denen nicht abgesehen werden darf, und die Kollegen müssen ihr im Gesetze zugesichertes Recht walten lassen, sie sollen der Gewerbebehörde I. Instanz schriftliche Reklamationen vorlegen und insoferne ihre Beschwerden innerhalb 15 Tagen nicht saniert werden, sollen die Herren Komitatsinspektoren die Sache in die Hand nehmen, eventuell nach einem negativen Erfolg ihre Meldung mit Berufung auf die Eingangszahlen

prefecți oameni culti și inteligenți, Ardeleni și Bănățeni cunosători de lege.

Doresc să cred, că dacă aceasta foaia ajunge în mâna oarecărui prefect județean, citind acest articol, va ști de sine ce să facă și se va nizu de a repara omisiunea comisă probabil din nebagare de seamă, și va dispune energic în conștiința rezponzabilității sale.

Coloman Platz.

Felhívás a kartársakhoz!

Van szerencsénk tisztelettel felhívni Kartársainkat, hogy a mult számunkhoz mellékelte Szilágyi Dezső neves festőművész által tervezett

ujévi köszöntőlapokra,

valamint a munkakönyv és nyugtatóvány mintákra szives megrendeléseiket *e hó végéig okvetlenül beküldeni sziveskedjenek*, mert az idejében való szállítás csak abban az esetben lehetséges.

Megrendelések a

„SIROCCO“

Grafikai Vállalat és Hirdetési Iroda Chuj, Str. Elisabeta 10. címére küldendők.

Fenti felhívásunkat a t. Kartársak b. figyelmébe ajánlja a

„HORNAR“
szerkesztősége.

szaikra biztosan orvoslást találhatnak.

Erős a meggyőződésem, hogy ez így fog történni, mert a prefektusok törvényt ismerő erdélyi és bánáti intelligens, tanult emberek.

Hinni kívánom, ha e lap valamelyik vármegyei prefektusnak kezébe kerül s e cikket átolvassa, önmagától is tudni fogja kötelességét s az eddig talán figyelmetlenségéből eredő mulasztását igyekezni fog minden panasztétel nélkül helyrehozni, felelősségének tudatában erélyesen intézkedni.

Platz Kálmán.

Torz kinövés

Annak lehet nevezni a marosvásárhelyi iparhatóság egyoldalu eljárását, midőn egy hétgyermekes özvegytől, névleg Veress Józsefné kartársunktól, annak üzletét minden alap és ok nélkül elvette s azt egy Moldován Juon nevű, alig 22 éves segédnek adta.

Megokolásában azt hozza fel, hogy mint özvegy, tűzrendészeti szempontból nem megbízható stb.

Hát ez nem éppen így áll, mert özv. Veress Józsefnének szerzett joga lévén s ez tiszteletben tartandó még akkor is, ha még oly hatóság is az Iparhatóság, de mert az 1884. évi XVII. tc. 40. § a biztosítja részére az iparüzés jogosultságát és lehetőségét, de biztosítja másodsorban a kiskoru árváknak is ugyanezen jogokat.

Itt semmi kapkodásnak helye nincs, miért is az egyesület elnöksége ezen ügyben közvetlenül a Prefekturához intéz megkeresést, hogy Veress Józsefnét állásába helyezze vissza s a neki okozott kárt térítse meg.

der Akten an die Zentrale erstatten, denn der Verein hält es für seine Pflicht, die gefährdeten Rechte seiner Mitglieder zu verteidigen.

Ich glaube kaum, dass dies notwendig werden dürfte, denn wenn die betreffenden Kollegen mit dem Komitatsinspektor beim Komitatspräfekten erscheinen erhält ihre Beschwerde gewiss eine genügende Sanierung.

Meine Überzeugung ist, dass es so geschehen wird, da die Präfekten gesetzkennende Siebenbürger und Banater, intelligente und studierte Leute sind.

Ich wünsche zu glauben, dass wenn dieses Blatt einem der Komitatspräfekten in die Hände gerät und er diesen Artikel liest, er seine Pflicht von selbst wissen und bestrebt sein wird, die bisher wahrscheinlich aus Unachtsamkeit geschehenen Vernachlässigungen zu reparieren und im Gefühl seiner Verantwortung energische Massnahmen treffen.

Koloman Platz.

Meghívó

Felhívom a caras-severini (krassószörény megyei) kéményséprőmester kartársakat, hogy 1924. évi november hó 23-án délelőtt 10 órakor Lugoson, a Dacia-Szálloda termében megtartandó rendes gyűlésre, bérmeelés tárgyában, mulhatatlanul megjelenni sziveskedjenek.

Schuster Árpád

orsz. egy. megyei felügyelő,

Resita.

Halálozás. Sajnálattal tudatja az elnökség, hogy ügybuzgó, fáradhatatlan tagja, Szepesy Jakab kartársunk I. év október hó 26-án, munkáséletének 56-ik évében váratlanul elhunyt. Temetése 28-án, az ottani kartársak nagy részvéte mellett ment végbe. — Egyesületünk egy agilis, a közügyekért lelkesülő tagját veszítette el benne. Nyugodjék csendesesen!

Felhívás

Felhívom a hátralékban levő kartársakat, hogy tag- és lapdíj hátralékaikat szíveskedjenek legkésőbb ez év december 15-éig beküldeni, hogy a f. évi pénztárkönyvet lezárhassam s hátralékot ne vigyek át az 1925-ik évre.

*Platz Kálmán,
egyes. pénztárnok.*

GUTENBERG

KÖNYVNYOMDA

Cluj-Kolozsvár

Galea Victoriei (volt Kossuth Lajos-utca) 38
Telefon 234

Braumberger Károly

kéményseprőmester

Beszterce

oly nős vagy nőtlen

segédet keres

kit mint üzletvezetőt, vidéki körzetébe helyezne el.

Fizetés megegyezés szerint

